T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

Sayı : 30824082-610-17089345 22 Ekim 2026
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Tel:
Faks: e-posta: elektronik ağ: www.csb.gov.tr

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/42370 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/42370
GK 132

SORULAR

İsviçre merkezli hava kalitesi teknolojisi şirketi IQAir'in yayımlanan güncel rapor, Türkiye'nin enerji üretim modelinin çevresel ve hayati sonuçlarını çarpıcı verilerle ortaya koymuştur. Rapora göre, Avrupa genelinde kükürt dioksit emisyonları bakımından en kirli 10 termik santralden 5'i Türkiye sınırları içerisinde yer almaktadır.

Listenin başında yer alan Soma-B, Afşin-Elbistan-A, Afşin-Elbistan-B, Kemerköy ve Yeniköy santralleri, sadece Türkiye'nin değil, tüm Avrupa kıtasının hava kalitesini tehdit eden birer kirlilik merkezi haline gelmiştir. Ayrıca Yeniköy-Kemerköy termik santralleriyle alakalı 2005 yılında verilmiş olan AİHM'sinin kapatma kararı olduğu da tüm herkesçe bilinmektedir.

Türkiye'nin 2021 yılında onayladığı Paris İklim Anlaşması ve ilan ettiği 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi, mevcut kömür odaklı enerji politikaları ve denetimsiz bırakılan bu tesislerle temelden çelişmektedir. Söz konusu santrallerin bulunduğu Muğla, Manisa ve Kahramanmaraş illerinde hava kirliliği, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) güvenli sınır değerlerinin katbekat üzerine çıkmış durumdadır. Bu durum, bölge halkında kronik solunum yolu hastalıkları, kalp-damar rahatsızlıkları ve erken ölümlerle sonuçlanan ağır bir sağlık bilançosu yaratmaktadır.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin temel ödevidir. Ancak rapor verileri, bu tesislerin filtre ve baca gazı arıtma sistemlerinin ya yetersiz olduğunu ya da maliyet kaygılarıyla devre dışı bırakıldığını göstermektedir.

1) IQAir'in raporunda belirtilen ve Avrupa'nın en kirli tesisleri arasında ilk sıralarda yer alan Soma-B, Afşin-Elbistan-A, Afşin-Elbistan-B, Kemerköy ve Yeniköy termik santralleri Bakanlığınız tarafından ne sıklıkla denetlenmektedir?
2) Söz konusu santrallerin bacalarında baca gazı arıtma (desülfürizasyon) ve filtre sistemleri şu an aktif ve standartlara uygun şekilde çalışmakta mıdır?
3) Son 5 yıl içerisinde, emisyon sınırlarını aştığı tespit edilen bu tesislere kesilen toplam idari para cezası miktarı nedir? Bu cezalar tesislerin faaliyetlerini düzeltmelerinde caydırıcı olmuş mudur?

4) İlgili bölgelerde (Muğla, Kahramanmaraş, Manisa) son yıllarda artış gösteren solunum yolu hastalıkları ile bu santrallerin emisyon oranları arasındaki korelasyon hakkında Bakanlığınızın, Sağlık Bakanlığı ile ortak bir çalışması bulunmakta mıdır?
5) Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği uyarınca, bu bölgelerdeki ölçüm istasyonlarından alınan anlık veriler neden şeffaf bir şekilde kamuoyuyla ve uzman kuruluşlarla paylaşılmamaktadır?
6) Türkiye'nin "2053 Net Sıfır Emisyon" hedefi doğrultusunda, Avrupa'nın en kirli santralleri listesine giren bu tesislerin kapatılmasına veya modernize edilmesine dair somut bir takvim planlanmış mıdır?

CEVAPLAR

Manisa, Kahramanmaraş ve Muğla illerinde bulunan söz konusu termik santrallerin bacalarında Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) kurulu olup, tesisler Bakanlığımızca çevrim içi olarak izlenmektedir.

Bu kapsamda, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kalitesinin korunması amacıyla ülke genelinde 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında Bakanlığımız merkez teşkilatı ve İl Müdürlüklerimizde görevli denetim personeli tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler gerçekleştirilmektedir. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren ve çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında ilgili mevzuat kapsamında idari yaptırım uygulanmakta, ayrıca gerekli hâllerde Cumhuriyet savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Bakanlığımız e-Denetim Sistemi verilerine göre, 01.01.2021 tarihinden günümüze kadar Afşin-Elbistan-A ve Afşin-Elbistan-B Termik Santrallerinde 38, Soma Termik Santralinde 31, Kemerköy ve Yeniköy Termik Santrallerinde 29 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir.

Aynı dönemde gerçekleştirilen çevre denetimleri sonucunda Afşin-Elbistan-A ve Afşin-Elbistan-B Termik Santrallerinde tespit edilen 19 uygunsuzluk için toplam 16.405.193,00 TL; Soma Termik Santralinde tespit edilen 3 uygunsuzluk için toplam 2.111.647,00 TL; Kemerköy ve Yeniköy Termik Santrallerinde tespit edilen 5 uygunsuzluk için toplam 1.918.201,00 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında 35 hava kalitesi izleme istasyonu ile başlamış olup, hâlen 383 hava kalitesi izleme istasyonu ile tüm illerimizde saatlik ortalamalar esas alınarak 7/24 izleme yapılmaktadır. Bu kapsamda Kahramanmaraş ilinde 2, Manisa ilinde 9 ve Muğla ilinde 6 hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. İstasyon ölçüm sonuçlarına ait detaylı veriler www.sim.csb.gov.tr internet adresi ile Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı Mobil Uygulaması üzerinden kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.